

РЕЗУЛЬТАТИ ЛІКУВАННЯ ПОВЕРХНЕВОГО КАРІЄСУ ТИМЧАСОВИХ ЗУБІВ У ДІТЕЙ

Вищий державний навчальний заклад України

«Українська медична стоматологічна академія» (м. Полтава)

lusja-evdik@ukr.net

Дана робота є фрагментом НДР «Удосконалити методи профілактики та лікування основних стоматологічних захворювань у дітей із факторами ризику», № державної реєстрації 0111U006760.

Вступ. Поширеність карієсу у дітей молодшого віку різних регіонів України поступово збільшується під впливом різноманітних чинників та з розвитком цивілізації [2,3] і на сьогодні коливається в межах 9,05% – 58,0% за інтенсивності 0,77-2,48 зуба [1,4]. Оскільки каріозний процес в твердих тканинах тимчасових зубів поширюється досить швидко, а несвоєчасне чи неефективне стоматологічне втручання може привести до подальшого розвитку карієсу чи його ускладнень і, як наслідок, до видалення тимчасових зубів, загибелі зачатків постійних зубів та порушень формування прикусу [5,7], то лікування карієсу тимчасових зубів залишається надзвичайно важливим і складним завданням дитячої стоматології.

Особливої уваги, на наш погляд, потребує імпрегнаційний метод лікування вказаної патології, який досить часто використовується в практичній охороні здоров'я під час лікування карієсу зубів у дітей раннього віку. Як правило, для проведення цього методу лікарі застосовують розчин нітрату срібла з наступним його відновленням аскорбіновою кислотою, глюкозою, гідрохіноном тощо. Однією із негативних властивостей імпрегнації за допомогою срібла є зміна природного кольору твердих тканин зубів у дітей на чорний, що знижує естетичний вигляд зубного ряду [5,6].

Під час пошуку препарату, який міг би замінити класичний нітрат срібла для лікування поверхневого карієсу тимчасових зубів ми звернули увагу на препарат «Глуфторед» (ВладМиВА), що використовується для глибокого фторування емалі та дентину. Цей препарат є доступним, технічно простим у використанні і порівняно дешевим, але ефективність його застосування для лікування карієсу тимчасових зубів у дітей на даний час досліджена недостатньо.

Мета дослідження - дослідити ефективність застосування препарату «Глуфторед» для лікування поверхневого карієсу тимчасових зубів у дітей.

Об'єкт і методи дослідження. Для вирішення поставленого завдання проведено дослідження 16 дітей 3 – 4-річного віку з проявами первинного апроксимального гострого поверхневого карієсу на різцях верхньої щелепи, які належали до 1 та 2 груп

здоров'я і проживали у м. Полтава в однакових соціально-побутових умовах.

Обстеження дітей проводилося на базі Полтавської міської дитячої клінічної стоматологічної поліклініки і включало опитування та клінічну оцінку стану органів порожнини рота.

Під час збору скарг і анамнезу з'ясовували місце народження, місце і умови проживання дитини, джерело водопостачання, характер вигодовування, перенесені та супутні захворювання, відвідування дорослих закладів.

В усіх обстежених визначали інтенсивність (кп, де к – каріозні тимчасові зуби, п – пломбовані тимчасові зуби) карієсу тимчасових зубів. Для оцінки гігієнічного стану порожнини рота застосовували гігієнічний індекс Федорова-Володкіної. Проводили також облік знань дітей з профілактики стоматологічних захворювань. Як реєстраційний документ використовували медичні карти стоматологічного хворого, в які заносили дані анамнезу, результати клінічного обстеження, попередній діагноз та інформацію щодо проведеного лікування карієсу.

Для імпрегнаційного методу лікування тимчасових зубів використовували препарат «Глуфторед» фірми ВладМиВА. До складу препарату входять рідина та суспензія. Рідина – розчин блакитного кольору, який містить іони фтору та міді. Суспензія – дрібнодисперсний гідроксид кальцію у дистильованій воді з додаванням стабілізатору.

Перед застосуванням «Глуфтореду» проводили очищення поверхонь зубів від зубного нальоту з використанням спеціальних засобів, некретомію уражених карієсом твердих тканин зубів гострим екскаватором, очищення поверхонь зубів струменем дистильованої води та повітря.

Послідовність нанесення компонентів препарату під час лікування тимчасових зубів була такою: суспензія – рідина – суспензія. Спочатку каріозні порожнини ретельно обробляли суспензією гідроксиду кальцію протягом 1 хвилини, потім висушували струменем повітря, обробляли рідиною з іонами фтору і міді протягом 1 хвилини, видаляли надлишок рідини сухим ватним тампоном, повторно обробляли каріозні порожнини суспензією гідроксиду кальцію протягом такого ж проміжку часу і промивали дистильованою водою.

Для закріплення ефекту процедуру повторювали через 2 тижні. Курс лікування проводили двічі за рік.

Динаміка проявів каріозного процесу за застосування «Глуфтореду»

Під час динамічного спостереження усім дітям рекомендували проведення гігієни порожнини рота з використанням зубної пасти «Биокальций» фірми Splat.

Ефективність «Глуфтореду» оцінювали візуально через шість та дванадцять місяців після завершення курсу терапії.

Критерієм погіршення стану вважалося збільшення розмірів каріозних порожнин, виникнення нових крейдианих плям чи пігментації. За стабілізації процесу розмір каріозних порожнин, їх колір та цілісність емалі не змінювались.

Результати досліджень та їх обговорення. Оцінюючи стан гігієни порожнини рота у обстежених дітей, можна зробити висновок, що вона в цілому є незадовільною і складає 2,12 бали. Спостерігається тенденція незначного покращення рівня гігієни з віком, що можна пояснити удосконаленням навичок чищення зубів. Опитуванням визначено, що більшість дітей чистять зуби один раз за день і нерегулярно, використовуючи пасти без урахування вмісту в них фтору, які застосовують для чищення зубів і батьки. За даними контрольованого чищення зубів встановлено, що більшість дітей не володіють навичками раціональної гігієни порожнини рота.

Результати застосування препарату «Глуфторед» для лікування карієсу тимчасових зубів у дітей представлені в таблиці.

З наведених у таблиці даних видно, що через шість місяців після завершення курсу терапії у всіх дітей прогресування каріозного процесу не виявлено, колір твердих тканин не змінився.

Під час контрольного огляду дітей через 12 місяців після проведеного лікування отримані такі результати: стабілізація каріозного процесу виявлена у 93,75% дітей, у 6,25% дітей спостерігалось погіршення стану, яке проявлялось збільшенням розмірів каріозних порожнин. Колір твердих тканин у всіх випадках діагностувався без змін. Батьки були задоволені збереженням естетичного вигляду зубів у своїх дітей.

Термін спостереження (місяці)	К-ть спостережень (дітей)	Зміни проявів каріозного процесу (кількість дітей)							
		Стабілізація		Погіршення стану					
				Збільшення розмірів каріозних порожнин		Виникнення			
						нових плям		пігментації емалі	
абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%		
6	16	16	100%	0	0	0	0	0	0
12	16	15	93,75%	1	6,25%	0	0	0	0

Такий результат досягається завдяки герметизації мікротріщин емалі, каналців дентину та цементу у результаті послідовного нанесення складових препарату. Утворена субстанція являє собою високомолекулярний полімер кремнієвої кислоти з відкладеними у ньому субмікроскопічними кристаликами фтористого кальцію, фтористого магнію і фтористої міді-II. Вона є лужною і дуже щільною, що забезпечує ефективний захист дентину та пульпи.

Субмікроскопічні кристали фтористого кальцію розміром менше, ніж 1 мікрон, утворюються безпосередньо в дентинних каналцях і порах пошкодженої емалі, що забезпечує ефективний і довготривалий захист від карієсу. Також вони є постійним джерелом фторид-іонів, які забезпечують довготривалу ремінералізацію і ефективну герметизацію твердих тканин, а сполуки міді гарантують ефективний захист твердих тканин зубів від дії карієсогенних мікроорганізмів. Довготривала наявність іонів міді та фтору в твердих тканинах зубів сприяє відновленню альвеолярно-дентальної системи [8].

Висновки. Таким чином, результати проведених нами досліджень свідчать про високу клінічну ефективність застосування препарату «Глуфторед» для лікування поверхневого карієсу тимчасових зубів, що є підставою для його успішного використання у клініці дитячої стоматології.

Перспективи подальших досліджень. Проведені нами дослідження спонукають до розробки та впровадження у практичну охорону здоров'я сучасних способів лікування поверхневого карієсу тимчасових зубів у дітей.

Література

- Біденко Н.В. Ранній карієс у дітей: стан проблеми в Україні та у світі / Н.В. Біденко // Современная стоматология. – 2007. – № 1. – С. 66-72.
- Каськова Л.Ф. Динаміка показників карієсу у дітей із зубощелепними аномаліями під впливом профілактичних заходів / Л.Ф. Каськова, К.В. Марченко, О.Е. Бережна, Л.І. Амосова // Лікарська справа. – 2015. – № 1 – 2. – С. 63-67.
- Каськова Л.Ф. Особенности стоматологического статуса населения территории Украины в разные исторические эпохи / Л.Ф. Каськова, А.В. Артемьев, Е.Э. Бережная, Л.И. Амосова // Медицинские новости Грузии. – 2014. – № 12 (237). – С. 35-40.
- Каськова Л.Ф. Поширеність карієсу тимчасових зубів у дітей м. Полтава / Л.Ф. Каськова, А.В. Шепеля // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник Української медичної стоматологічної академії. – 2008. – Т. 8, Вип. 4 (24), ч. 1. – С. 30-32.

5. Кисельникова Л.П. Кариес временных зубов у детей раннего возраста: обоснование этиопатогенетических подходов к профилактическому лечению / Л.П. Кисельникова, Т.Е. Зуева, О.А. Кружалова [и др.] // *Стоматология детского возраста и профилактика*. – 2007. – № 2. – С. 19-22.
6. Корчагина В.В. Лечение кариеса зубов у детей раннего возраста / В.В. Корчагина. – М.: МЕДПресс-информ, 2008. – 168 с.
7. Хоменко Л.А. Большие проблемы маленьких детей / Л.А. Хоменко // *Дент Арт*. – 1996. – № 3. – С. 5-6.
8. <http://www.vladmiva.ru/img/prof/gluftored.jpg>.

УДК 616.314-002.053.2-085

РЕЗУЛЬТАТИ ЛІКУВАННЯ ПОВЕРХНЕВОГО КАРІЕСУ ТИМЧАСОВИХ ЗУБІВ У ДІТЕЙ

Каськова Л. Ф., Амосова Л. І., Бережна О. Е., Солошенко Ю. І., Моргун Н. А.

Резюме. З метою вивчення ефективності застосування препарату «Глуфторед» проведено дослідження 16 дітей 3 – 4-річного віку з проявами первинного апроксимального гострого поверхневого карієсу. Результати проведених нами досліджень доводять високу клінічну ефективність застосування препарату «Глуфторед» для лікування поверхневого карієсу тимчасових зубів, що є підставою для його успішного використання у клініці дитячої стоматології.

Ключові слова: діти, тимчасові зуби, поверхневий карієс, лікування, препарат «Глуфторед».

УДК 616.314-002.053.2-085

РЕЗУЛЬТАТЫ ЛЕЧЕНИЯ ПОВЕРХНОСТНОГО КАРИЕСА ВРЕМЕННЫХ ЗУБОВ У ДЕТЕЙ

Каськова Л. Ф., Амосова Л. И., Бережная Е. Э., Солошенко Ю. И., Моргун Н. А.

Резюме. С целью изучения эффективности применения препарата «Глуфторед» проведено исследование 16 детей 4 – 4-летнего возраста с проявлениями первичного апроксимального острого поверхностного кариеса. Результаты проведенных нами исследований доказывают высокую клиническую эффективность применения препарата «Глуфторед» для лечения поверхностного кариеса временных зубов, что является основанием для его успешного использования в клинике детской стоматологии.

Ключевые слова: дети, временные зубы, поверхностный кариес, лечение, препарат «Глуфторед».

UDC 616.314-002.053.2-085

TREATMENT RESULTS OF SUPERFICIAL CARIES OF TEMPORARY TEETH IN CHILDREN

Kaskova L. F., Amosova L. I., Berezhnaya O. E., Soloshenko Yu. I., Morgun N. A.

Abstract. Since the carious process in the hard tissues of deciduous teeth spreading quickly, and late or inefficient dental intervention may lead to the further development of caries and its complications, and, as a consequence, to the removal of temporary teeth, the death of germs of permanent teeth and irregularities form an occlusion, the treatment of caries of deciduous teeth is very important and difficult task of Pediatric dentistry.

Examine the effectiveness of the drug «Gluftored» for the treatment of superficial caries of temporary teeth in children.

To solve this problem has been studied 16 children 3-4 years old with acute manifestations of primary approximal superficial caries on the incisors of the upper jaw, which lives in Poltava.

For impregnation treatment of temporary teeth used the drug «Gluftored» VladMiVa company.

Before using «Gluftored» performed cleaning surfaces of teeth from plaque using special means, necrectomy carious hard tissue of teeth by sharp excavating, cleaning the surfaces of the teeth with distilled water and air.

The sequence of applying the components of the drug in the treatment of temporary teeth were as follows: suspension — liquid — suspension. First, cavities carefully treated with a suspension of calcium hydroxide for 1 minute, then dried by air jet treated liquid with fluorine and copper ions for 1 minute, removed excess liquid with a dry cotton swab, re-treated cavities suspension of calcium hydroxide over the same period of time and washed with distilled water.

To fix the effect the procedure was repeated after 2 weeks. The treatment was carried out twice a year.

During dynamic monitoring for all children was recommended oral hygiene using toothpaste «Biocalcium» Splat company.

Efficiency of «Gluftored» visually evaluated after six and twelve months after completion of therapy.

Six months after the completion of a course of therapy in all children the progression of caries process have been identified, hard tissue color has not changed.

During a follow-up visit children at 12 months after treatment were obtained following results: the stabilization of caries was found in 93,75% of children, in 6.25% of children observed deterioration which manifest by increasing in the size of cavities. Color hard tooth tissues in all cases diagnosed unchanged.

The results of our research indicate a high clinical efficacy of «Gluftored» drug for the treatment of superficial caries of deciduous teeth, it is the basis for its successful use in the pediatric dentistry clinic.

Keywords: children, temporary teeth, caries superficial, treatment, preparation of «Gluftored».

Рецензент — проф. Куроєдова В. Д.

Стаття надійшла 05.08.2016 року